

ALYTAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS 2023 M. VEIKLOS ATASKAITA

Savivaldybės biudžetinė įstaiga,

Naujoji g. 48, LT-62381 Alytus

Tel./faks. (8 315) 51 451

El. p. biblioteka@alytus.rvb.lt, www.alytus.rvb.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų

registre, kodas 188202383

PATVIRTINTA

Alytaus rajono savivaldybės

Viešosios bibliotekos Direktoriaus

2024-02-14 įsakymu

Nr. V-04-(1.12)

Turinys

I. BENDROJI DALIS.....	4
II. BIBLIOTEKOS PRIEINAMUMAS.....	5
III. FONDO FORMAVIMAS.....	6
IV. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS.....	10
V. DARBAS SU VARTOTOJ AIS VAIKAIS.....	24
VI. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYRINĖ VEIKLA.....	28
VII. METODINĖ VEIKLA.....	31
VIII. DALYVAVIMAS PROGRAMOSE. PROJEKTAI.....	31
IX. PERSONALAS.....	34
X. MATERIALINĖ BAZĖ.....	36
XI. FINANSAVIMAS.....	37
XII. IŠVADOS IR TIKSLAI.....	37

TRUMPINIMAI

SVB – savivaldybės viešosios bibliotekos

VB – viešoji (centrinė) biblioteka

MF – miesto filialai

KF – kaimo filialai

LIBIS – Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema

NBDB – Nacionalinės bibliografijos duomenų bankas

PĮ – programinė įranga

VIPT – viešieji interneto prieigos taškai

EUR – eurai

egz. – egzempliorius

fiz. vnt. – fizinis vienetas

pav. – pavadinimai

I. BENDROJI DALIS

Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos (toliau SVB) tinklą sudaro Viešoji (Centrinė) biblioteka (toliau – VB), 2 miesto (toliau – MF) ir 31 miestelių bei kaimų filialai (toliau – KF), kurie yra kompaktiškai išdėstyti visoje rajono teritorijoje. Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka yra visiems prieinama viešoji įstaiga, kaupianti ir sauganti universalų bendruomenės poreikius tenkinantį fondą, aptarnaujanti visus visuomenės narius viešaisiais informacijos šaltiniais, siekianti būti informacijos sklaidos, mokslo ir savišvietos, kultūros ir laisvalaikio centru. Tai vieta, kur užtikrinamos informacinės paslaugos, diegiamos naujos technologijos, garantuojama prieiga prie išteklių internete. Biblioteka yra ta vieta, kur žmonės ateina ne tik pasiskolinti knygų ar paskaityti laikraščius, žurnalus.

Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos misija – būti moderniu vietinės bendruomenės informacijos centru, teikiančiu gyventojams galimybę naudotis ne tik dokumentų fondais, bet ir šiuolaikinėmis informacijos ir komunikacijos technologijomis.

2023 m. Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos pagrindiniai tikslai buvo filialų infrastruktūros gerinimas, kokybiškas bibliotekinis ir informacinis vartotojų aprūpinimas, teikiamų paslaugų įvairovė, filialų dokumentų fondų atnaujinimo problemos sprendimas, Alytaus krašto rašytinio paveldo kaupimas, saugojimas, sklaida, dalyvavimas Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (toliau – LIBIS) programoje bei dalyvavimas projektinėje veikloje, siekiant sumažinti kaimo ir miesto bibliotekų vartotojų atskirtį ir suteikti lygias galimybes visiems kaimo bibliotekų lankytojams.

VB ir 33 filialuose sukauptas 283896 fiz. vnt. spaudinių ir kitų laikmenų fondas, lankytojams sudarytos galimybės naudotis nemokama internetu prieiga, lankytis kultūrinuose renginiuose, dalyvauti skaitymo skatinimo programose ir konkursuose.

Ataskaitiniais metais savivaldybės viešosios bibliotekos (toliau – SVB) tinkle įregistruota 5414 skaitytojų, apsilankė 84823 lankytojai, išduota 131046 dokumentai.

2023 metais viešoji biblioteka plėtė šviečiamąją-educacinę, socialinę-visuomeninę veiklą, stiprindama sąveiką su vietos bendruomenėmis. Bibliotekose buvo teikiamos nemokamos interneto, informacijos paieškos, kraštotyrinės informacijos sklaidos, dokumentų skenavimo, kopijavimo, spausdinimo paslaugos, vedami edukaciniai užsiėmimai, netradicinio ugdymo pamokos, ekskursijos, organizuojamos internetinės transliacijos, rengiamos dokumentų ir virtualios parodos.

Bibliotekos lankytojai vis aktyviau naudojami virtualiomis bibliotekos paslaugomis. Populiariau ne tik knygų ar prenumeruojamų leidinių paieška elektroniniame bibliotekos kataloge, bet ir informacijos apie renginius ir naujienas bibliotekos svetainėje, Facebook socialiniame tinkle, aktyvėja išankstinis paklausių knygų rezervavimas internetu.

VB ir jos filialai daug dėmesio skyrė bibliotekų bibliotekų teikiamų paslaugų plėtrai, organizavo mokinių supažindinimo su bibliotekų veikla renginius. Plėtodami ir stiprindami partnerystę su kitomis įstaigomis bei organizacijomis, įgyvendinome įvairius projektus, organizavome kultūrinius renginius, skatinome domėjimąsi literatūra, aktyvinome gyventojų skaitymo poreikius, puoselėjome ne tik ilgametės tradicijas, bet ieškojome ir naujų darbo formų.

II. BIBLIOTEKOS PRIEINAMUMAS

1. Bibliotekų skaičius

Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos tinklą sudaro Viešoji biblioteka, 2 miesto ir 31 miestelių bei kaimų filialai, kurie yra kompaktiškai išdėstyti visoje rajono teritorijoje.

Iš viso savivaldybės viešųjų bibliotekų – 34

VB – 1 (administracija ir 3 skyriai)

Filialai – 33.

Iš jų Miesto filialų – 2. Šie filialai aptarnauja ir mokyklų bendruomenes.

Kaimo filialų – 31. Iš jų: kaimo bibliotekų, aptarnaujančių mokyklų bendruomenes – 5.

2. Tinklo pokyčiai

SVB tinklas, suformuotas seniūnijų centruose ir didesniuose kaimuose, yra prieinamas skaitytojams ir informacijos vartotojams, tenkina rajono gyventojų poreikius, todėl 2023 m. jis nepakito – nebuvo nei atidarytų, nei uždarytų filialų.

3. Nestacionarus aptarnavimas

Nestacionarus aptarnavimas – speciali bibliotekos paslauga, kuria vartotojai aptarnaujami už bibliotekos ribų. Bibliotekoje naudojama nestacionaraus vartotojų aptarnavimo forma knygnešystė. Kai kurie gyventojai namuose aptarnaujami knygnešių pagalba.

	Knygnešių skaičius		Aptarnauta vartotojų		Išduota dokumentų	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
SVB	111	119	228	248	4292	4035
VB	2	2	2	5	97	30
MF	10	8	14	11	235	226
KF	99	109	212	232	3960	3779

Toli nuo bibliotekos gyvenantys senyvi ir neįgalūs žmonės buvo aptarnaujami namuose. Jiems spaudinius į namus nešė pačios bibliotekų darbuotojos, į pagalbą buvo pasitelkti knygnešiai ir geranoriški skaitytojai.

SVB per praėjusius metus užregistruoti 223 žmonės su negalia ir 987 pensininkai.

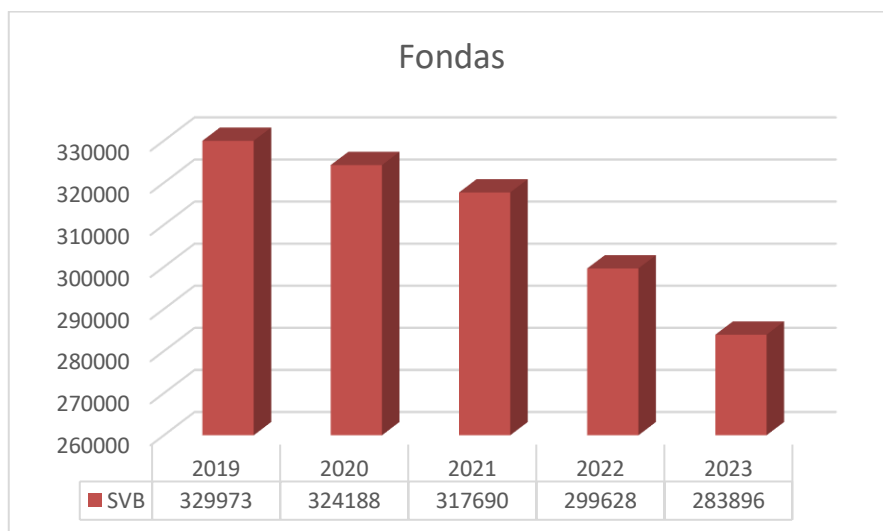
	Neigalieji		Pensininkai	
	Viso	Išdavimas	Viso	Išdavimas
SVB	223	4974	987	20385
VB	31	847	212	5240
MF	19	490	73	920
KF	173	3637	702	14225

VB yra viena kompiuterizuota darbo vieta su specializuota programine įranga, skirta žmonėms, turintiems regėjimo negalią.

III. FONDO FORMAVIMAS

Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka komplektuoja spaudinių ir kitų dokumentų fondus, atsižvelgdama į Alytaus rajono istorines tradicijas, kultūrinę ir ekonominę plėtrą, gyventojų informacines reikmes, leidyklų pateikiamas naujienas ir į dokumentų įsigijimui skirtas lėšas. Sutartys su knygų tiekėjais buvo sudarytos ir nauji leidiniai bibliotekai įsigyti vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis.

1. Fondo būklė

1 Pav. Dokumentų fondas 2019–2023 m.

Apžvelgiant 5 metų bibliotekos dokumentų fondo judėjimo tendencijas, matomas pastovus fondų mažėjimas. Kiekvienais metais nurašoma aktualumą praradusi ir susidėvėjusi literatūra, o naujų leidinių įsigyjama palyginus labai nedaug, nes to neleidžia padaryti turimi finansiniai ištekliai. Fondai sensta.

Dokumentų fondas lyginant su 2022 metais sumažėjo 15732 fiz. vnt.

Vidutinis miestų filialų fondų dydis 21518 fiz. vnt. Miestų filialų fondai, palyginus su praeitais metais padidėjo, nes mažai buvo nurašyta dokumentų, o gauta buvo 798 fiz. vnt. dokumentų.

Vidutinis kaimo filialų fondų dydis 5713 fiz. vnt., t. y. 153 fiz. vnt. mažiau nei praeitais metais.

Formuojant fondus, atsižvelgiama į vartotojų poreikius, todėl stengiamasi įsigyti kuo daugiau pavadinimų dokumentų.

Dokumentų fondas (fiz. vnt., pav. ir proc.)

	Fondo dydis		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra		Periodiniai leidiniai	
	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%
SVB	283896	25485	189558	66,8	79132	27,9	15206	5,4
VB	63759	24323	35187	55,2	26726	41,9	1846	2,9
MF	43036	18325	31546	73,3	9227	21,4	2263	5,3
KF	177101	5902	122825	69,4	43179	24,4	11097	6,3

Alytaus rajono bibliotekų fonduose dominuoja grožinė literatūra (66,8 %). Šakinės literatūros daugiausia sukaupta viešojoje bibliotekoje – 41,9 %, mažiausiai jos turi miesto filialai.

2. Aprūpinimas dokumentais

Vienam gyventojui tenka 11 dokumentų, iš jų MF – 15,6, KF – 7,7.

Vienam gyventojui tenka naujai gautų dokumentų – 0,2, MF – 0,3, KF – 0,2.

Vienam gyventojui tenka garsinių ir regimųjų dokumentų – 0,1, mieste – 0,02, kaime – 0,01.

Vienam vartotojui tenka elektroninių dokumentų – 0,02 mieste – 0,02, kaime – 0,004.

Vienam vartotojui tenka dokumentų – 52,4, VB – 59,9, MF – 40,4, KF – 47,4.

Vienam vartotojui tenka naujai gautų dokumentų – 1,2, VB – 0,3, MF – 1,3, KF – 1,4.

Informacijos išteklius pirkome tiekėjų apklausos būdu. Skelbėme tiekėjų apklausas, kurių pagrindinis kriterijus – pasiūlyta mažiausia kaina.

3. Dokumentų gavimas (fiz.vnt. ir pav.)

	Iš viso		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra	
	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Pav.
SVB	6298	322	2707	180	398	118
VB	349	322	255	250	70	70
MF	798	221	366	177	76	32
KF	5161	133	2086	80	262	43

Vidutiniškai viename miesto filiale gauta 399 fiz. vnt. ir 110 pavadinimų dokumentų. Vidutiniškai viename kaimo filiale – 166 fiz. vnt. dokumentų ir 4 pavadinimai.

	Periodinė literatūra	
	Fiz. vnt.	Pav.
SVB	3193	24
VB	24	2
MF	356	12
KF	2813	10

Vidutiniškai viename miesto filiale gauta 178 fiz. vnt. ir 6 pav. periodinių leidinių, viename kaimo filiale gauta vidutiniškai 91 fiz. vnt. periodinių leidinių.

2023 metais spausdintos periodikos prenumeratai išleista 18000 Eur, t. y. tiek pat kaip ir praėjusiais metais. Visoje sistemoje gauta 3193 fiz. vnt. periodinių leidinių, arba 24 pavadinimai periodinių leidinių. VB gavo 24 fiz. vnt, 2 pavadinimų periodinių leidinių.

Dokumentų gavimas pagal gavimo šaltinius:

Gavimo šaltiniai	Dokumentų gavimas			
	Fiz. vnt.	Pav.	%	Kaina
Valstybės lėšos	2653	480	85	32061,39
Dovanos	452	187	15	2228,61

4. Naujai gautų dokumentų proc. fonde

SVB – 2,2 %;

VB – 0,5 %;

MF – 1,9 %;

KF – 2,9 %.

Viešoji biblioteka ir filialai stengiasi profesionaliai aptarnauti vartotojus, tinkamai komplektuojant bibliotekų fondus.

5. Lėšos tenkančios vienam gyventojui dokumentams įsigyti

	Gauta lėšų iš viso (EUR)	Tenka lėšų 1-am gyventojui (EUR)
LR kultūros ministerijos	30260	1,17
Savivaldybės	18000	0,70
Iš viso	48260	1,9

2023 m. dokumentams įsigyti Lietuvos Respublikos kultūros ministerija skyrė 30260,00 EUR. Vienam gyventojui teko 1,17 EUR.

Savivaldybė periodinių leidinių prenumeratai skyrė 18000 EUR. Vienam gyventojui teko 0,70 EUR.

Pagrindinės problemos, su kuriomis susiduria Alytaus rajono bibliotekos, yra naujų knygų trūkumas. Didesnėms seniūnijų centrų bibliotekoms stengiamasi sukompaktuoti vertingesnę, išliekamąją vertę turinčią literatūrą, tačiau dėl aukštų kainų ir mažo valstybės finansavimo tą padaryti labai sunku. Didžiąją fondų dalį sudaro seni leidiniai, kurių bibliotekos turi po kelis egzempliorius, o atnaujinimas vyksta labai lėtai. Skaitytojai aktyviai ieško vis naujų knygų, tačiau, gaudami po kelis egzempliorius, jų poreikių negalime patenkinti, nes knygos paskirstomis į VB ir 33 filialus. Dėl to mažesnių kaimo bibliotekų fondai yra daug skurdesni už miesto ar seniūnijos centrų bibliotekų fondus.

6. Dokumentų nurašymas (fiz. vnt. ir pav.)

SVB – 22030 fiz. vnt. ir 1664 pav.

VB – 11524 fiz. vnt. ir 1664 pav.

MF – 614 fiz. vnt. ir 27 pav.

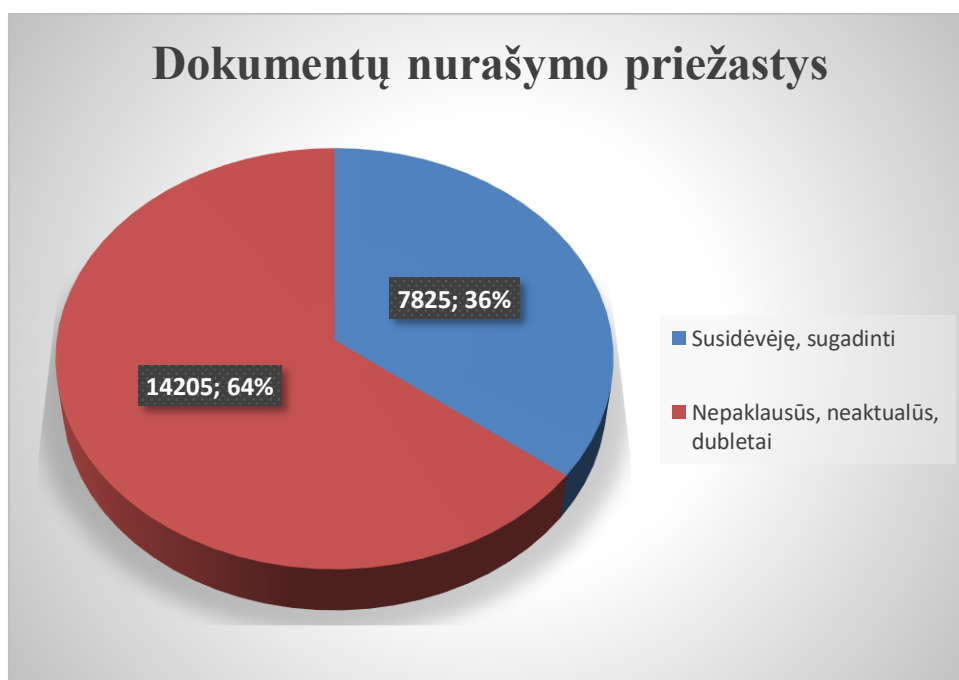
KF – 9892 fiz. vnt. ir 1365 pav.

2023 metais VB nurašyta 11524 vnt., nes 2021 m. sumažinus VB patalpas – fondas tiesiog netilpo į lentynas. Per du metus VB nurašyta daugiau kaip 27 000 knygų. Taip pat nemažai dokumentų nurašyta Pivašiūnų (1715 vnt.) ir Krokialaukio (1120 vnt.) filialuose.

Nurašymo priežastys (fiz. vnt.):

Susidėvėję, sugadinti – 7825

Nepaklausūs, neaktualūs, dubletai – 14205

2 pav. Dokumentų nurašymo priežastys

Didžiausią dalį nurašomų dokumentų – net 14205 fiz. vnt. arba 64 % sudaro susidėvėję ir vartotojų sugadinti dokumentai. Nepaklausūs, neaktualūs ar dubletai 7825 fiz. vnt. arba 36 % .

Bibliotekų fondai sparčiai sensta, todėl stengiamasi pagal galimybes daryti atranką ir nurašyti susidėvėjusią ar aktualumą praradusią literatūrą. Nors kasmet stengiamasi atrinkti ir nurašyti nemažai neaktualių dokumentų, bet fonduose vis dar yra užsilikę nemažai tokių spaudinių, kurie vartotojams jau nebepaklausūs.

7. Fondo naudojimas

	Bendroji apyvarta	Grožinės literatūros apyvarta	Šakinės literatūros apyvarta
Viešoji biblioteka	0,50	0,32	0,03
Miesto filialai	0,64	0,48	0,05
Kaimo filialai	0,27	0,22	0,01
Viso	0,51	0,29	0,02

Fondo panaudojimo koeficientas:

- ✚ Grožinės literatūros – 1,05;
- ✚ Šakinės literatūros – 0,19;
- ✚ Periodinių leidinių – 4,51.

Atsarginis fondas

Bibliotekos tinkle atsarginis fondas buvo nurašytas ir dabar nekaupiamas dėl vietos stokos.

IV. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

1. Vartotojų telkimas

2023 metų pabaigoje rajone gyveno 25837 gyventojai (Alytaus rajono savivaldybė, 2022 m. duomenys).

Rajono gyventojų skaičius pagal bibliotekų aptarnaujamus mikrorajonus:

	Gyventojų skaičius 2023m.	Gyventojų sutelkimo procentas (%)
Miesto filialai	2756	22
Kaimo filialai	23081	16
Viso	25837	21

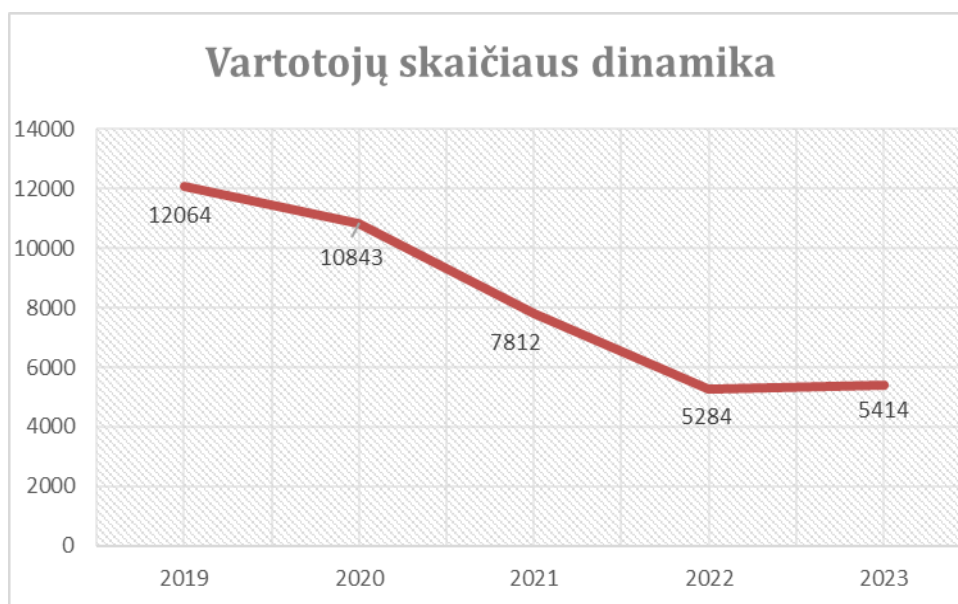
Vidutinis gyventojų skaičius, tenkantis vienai bibliotekai – 760, vienam MF tenka 1378, vienam KF tenka 745 kaimo gyventojai.

2. Vartotojų aptarnavimas

Vartotojų skaičius, lyginant su 2022 metais:

	2023	2022	Skirtumas
SVB	5414	5284	130
VB	1064	1512	-448
MF	611	476	135
KF	3739	3296	443

3 Pav. Vartotojų skaičiaus dinamika SVB 2019–2023 m.

Apžvelgiant 5 metų vartotojų skaičiaus dinamiką pastebimas registruotų vartotojų skaičiaus visoje sistemoje mažėjimas iki 2023 m. Lyginant su praėjusiais metais 2023 m. vartotojų skaičius padidėjo 130 vartotojų. Lyginant detaliau – VB skaitytojų sumažėjo 448, o MF ir KF skaitytojų skaičius padidėjo atitinkamai 135 ir 443 vartotojais.

Pagrindinė VB vartotojų skaičiaus sumažėjimo priežastis – niekaip nesibaigianti rajono viešosios bibliotekos „reorganizacija“, kurios metu biblioteka neteko visos eilės savo darbuotojų ir didelės dalies patalpų su pagrindiniu įėjimu, kurį pakeitė nepatogus avarinis įėjimas per rūšį. Sumažėjus knygų fondui ir netekus patogaus įėjimo, smarkiai sumažėjo ir skaitytojų skaičius, kurie mieliau renkasi Jurgio Kunčino viešąją biblioteką bei jos filialus.

Siekdami padidinti vartotojų sutelkimą, bibliotekų darbuotojai ieško naujų, patrauklių darbo formų. Palaikomas bendradarbiavimas su švietimo, kultūros, socialinėmis visuomeninėmis organizacijomis, kitomis įstaigomis.

Vartotojų sudėtis nekito. Į bibliotekas užsuka įvairūs žmonės – suaugę, vaikai, paaugliai ir besimokantis jaunimas, dirbantys ir bedarbiai ir t.t. Aišku, skiriasi skaitytojų grupių poreikiai, interesai,

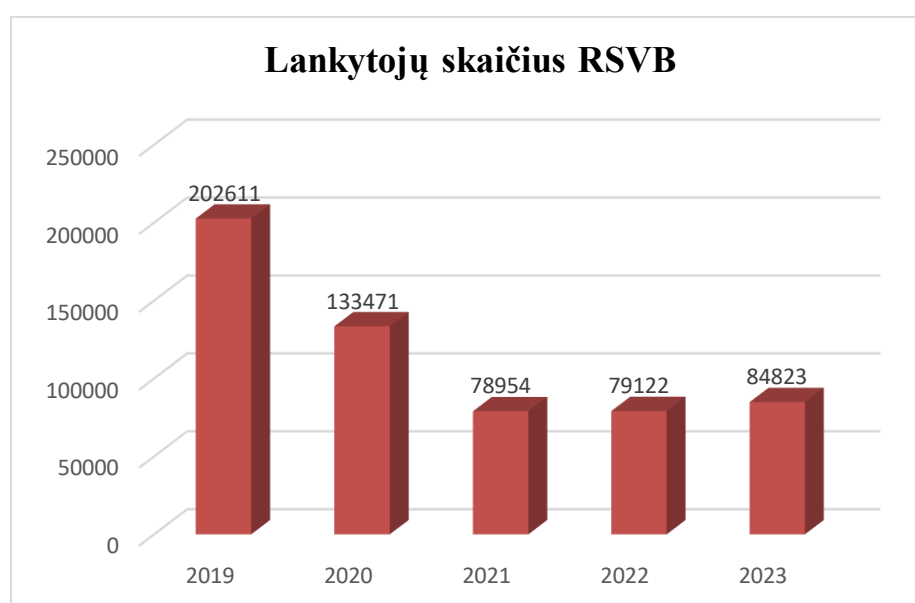

gebėjimai ir problemos. Aptarnaujant skaitytojus didžiausias dėmesys buvo skiriamas kiekvienam vartotojui. Buvo siekiama greitai, kokybiškai, mandagiai ir profesionaliai patenkinti vartotojų poreikius.

3. Apsilankymų skaičius

	2023	2022	Skirtumas
VB	11694	9699	1995
MF	11741	11119	622
KF	61388	58304	3084
Viso SVB	84823	79122	5701

Vidutiniškai viename kaimo filiale apsilankyta 18 kartų, miesto filiale – 24 kartus.

4 Pav. Lankytojų skaičiaus dinamika SVB 2019–2023 m.

Apžvelgiant 5 metų lankytojų skaičiaus dinamiką pastebimas registruotų vartotojų skaičiaus visoje sistemoje mažėjimas iki 2023 m. Lyginant su praėjusiais metais 2023 m. lankytojų skaičius padidėjo 5701 apsilankymu.

Šiais metais lankytojų skaičiaus padidėjimui įtakos turėjo tradicinių ir naujų paslaugų pasiūla bibliotekose: vis dar labai dažnai lankoma virtualios realybės erdvė Simne, rengiamos įdomios paskaitos ir kultūrinės edukacijos, patrauklios parodos ir ekskursijos. Taip pat lankytojų padidėjimui įtakos turėjo kompiuterinės įrangos atnaujinimas kai kuriuose filialuose. Aišku, daug įtakos turi knygų ir periodinių leidinių kainų kilimas. Visa tai verčia lankytojus dažniau atrasti nemokamas paslaugas bibliotekoje.

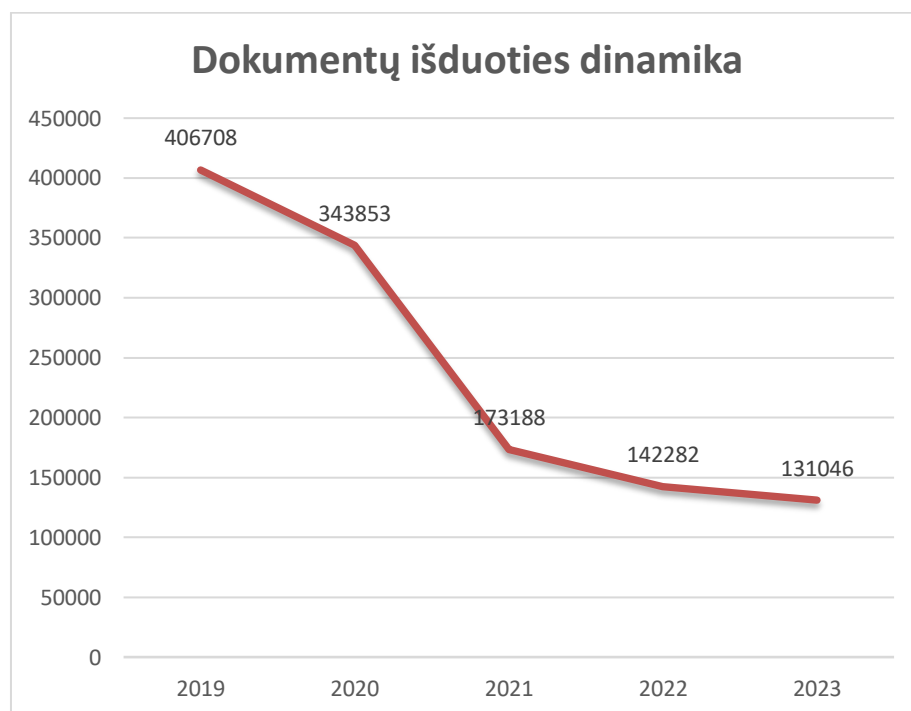
4. Lankomumo rodikliai

	Apsilankymų sk.	Lankomumo rodiklis
SVB	84823	15,7
VB	11694	11,0
MF	11741	19,2
KF	61388	16,4

5. Dokumentų išduotis

	Iš viso		Išduota į namus		Išduota vietoje	
	Fiz. vnt. 2023	Fiz. vnt. 2022	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%
SVB	131046	142282	111514	85	19532	15
VB	34332	40729	34332	100	0	0
MF	12362	11772	9839	80	2523	20
KF	84352	89781	67343	80	17009	20

5 Pav. Dokumentų išduotis SVB 2019–2023 m.

Apžvelgiant 5 metų išduoties dinamiką matome, kad nuo 2019 m. dokumentų išduotis nuolat mažėja. Šiais metais, lyginant su praeitais, išdavimas sumažėjo 11 236 fiz. vnt.

SVB vartotojų, lankytojų, dokumentų išduoties skaičiaus mažėjimui vėlgi įtakos turėjo gyventojų skaitomumo mažėjimas, mažas vaikų ir paauglių skaitomumo lygis, darbuotojų sergamumas, bibliotekų remontai ir kt. Šiais metais didesnis dėmesys kreipiamas į kaimo filialus, stengiamasi atnaujinti kaimo filialų fondus. Taupumo sumetimais Viešojoje bibliotekoje naujų knygų užsakoma tik po vieną egzempliorių, dėl to prie populiarių knygų susidaro ilgos rezervacijos eilės. Tuo tarpu kaimo

filialuose tos pačios naujos knygos stovi lentynose. Išduotis būtų didesnė, jei populiarių laisvalaikio knygų, kurioms susidaro ilgos rezervacijos eilės, turėtume po du ar tris egzempliorius.

Šiais metais, kaip ir anksčiau populiarios išliko virtualios bibliotekos paslaugos: knygų užsakymas internetu, telefonu ar el. paštu. Auga rezervavimo ir knygų užsakymo internetu rodikliai, daugėja knygų gražinimo termino pratęsimų internetu, tačiau ne visiems toks knygų užsakymas patinka: žmonėms labiau patinka patiems rinktis knygas iš lentynų, nes ne visi seka knygų naujienas.

Grožinės ir šakinės literatūros išduotis

	Grožinės lit.		Šakinės lit.	
	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%
SVB	92265	70	7108	5
VB	30851	90	3481	10
MF	9495	77	586	5
KF	51919	62	3041	4

Dokumentų į namus išduodama 85 % visos išduoties. VB į namus išduodama 100 %, nes viešojoje bibliotekoje jau nuo 2021 metų nėra skaityklos.

Bibliotekose daugiau išduodama grožinės literatūros dokumentų. Šakine literatūra labiau domisi studentai, tačiau jiems reikalingi tik ne senesni nei penkių metų dokumentai, o tokių biblioteka gauna labai mažai.

Periodinių leidinių išduotis

	Periodiniai leidiniai	
	Fiz. vnt.	%
SVB	31673	24
VB	0	0
MF	2281	18
KF	29392	35

Periodinių leidinių išduotis, palyginus su grožinės ir šakinės literatūros išdavimu yra didžiausia kaimo filialuose. Kaimo filialuose periodiniai leidiniai išduodami į namus.

6. Skaitomumo rodikliai

	2023	2022 m.	Skirtumas
SVB	24,2	26,9	-2,7
VB	32,3	26,9	5,4
MF	20,2	24,7	-4,5
KF	22,6	27,2	-4,6

Skaitomumo rodikliai lyginant su praeitais metais sumažėjo. Vidutiniškai vienas vartotojas perskaitė 24 fiz. vnt. bibliotekos dokumentų.

7. Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius

	Darbo vietų skaičius vartotojams				Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius darbuotojams
	Iš viso darbo vietų skaityklose	Iš jų: kompiuterizuotų darbo vietų skaičius			
		Iš viso	Prijungtų prie tinklo	Su interneto prieiga	
SVB	331	127	127	127	50
VB	11	11	11	11	13
MF	27	16	16	16	4
KF	293	100	100	100	33

2023 m. bibliotekos vartotojams buvo skirta 331 darbo vieta, iš jų 127 kompiuterizuotos. Darbo vietų vartotojams lyginant su praėjusiais metais sumažėjo, nes buvo sumažinta darbo vietų filialų skaityklose. Viename kaimo filiale vidutiniškai buvo 9 darbo vietos vartotojams, iš jų vidutiniškai 3 kompiuterizuotos darbo vietos.

8. Vartotojų orientavimas ir apmokymas

Per 2023 m. SVB vartotojams suteikta 3021 internetinė konsultacija.

Gyventojų, dalyvavusių skaitmeninio raštingumo renginiuose, skaičius – 68.

Gyventojų, dalyvavusių kituose mokomuosiuose renginiuose, skaičius – 2214.

Gyventojų, pateikusių skaitmeninio raštingumo užklausas, skaičius – 1481.

Iš viso per metus apmokyti ir konsultuoti 3763 gyventojai.

	Ekskursijos (naudojimosi fondu, paslaugomis, įranga, informaciniais ištekliais apmokymai)		Elektroninėms paslaugoms skirti apmokymai		Skaitmeninio raštingumo mokymai Val.
	Mokymų trukmė, val.	Dalyvių skaičius	Mokymų trukmė, val.	Dalyvių skaičius	
SVB	40	428	6	20	221
VB	0	0	0	0	0
MF	3	72	0	0	0
KF	37	356	6	20	221

Vartotojų skaitmeninio raštingumo mokymams buvo skirta 221 valanda. Buvo tęsiami mokymai gyventojams filialuose: kompiuterinio raštingumo pradmenų apmokyti 46 gyventojai. Naudojimosi elektroninėmis paslaugomis (pajamų deklaravimas, el. paslaugos, informacijos paieška internete ir kt.) apmokyti 25 gyventojai.

9. Prieiga ir sąlygos

VB lankytojus aptarnavo pirmadieniais – penktadieniais nuo 9:30 iki 18 val.; šeštadieniais skaitytojų neaptarnavo. Įprastinės savaitės darbo valandų skaičius VB – 40 val.

MF įprastinės savaitės darbo valandų skaičius skirtingas (nuo 39.30 iki 53.30 val. per savaitę), tad vidutiniškai miesto bibliotekos vartotojams prieinamos 46,30 val. per savaitę.

KF savaitės darbo valandų skaičius taip pat labai skirtingas, nes kai kurios bibliotekos dirba tik pusę darbo dienos. Darbo laikas paskirstytas atsižvelgiant į vartotojų poreikius, nuo 20 val. iki 40,30 val. per savaitę. Vidutiniškas savaitės darbo valandų skaičius 34 val. per savaitę.

Analizuojamais metais didesnė Viešosios bibliotekos paslaugų dalis yra perkelta į virtualią erdvę. Nuotoliniu būdu galima naudotis bibliotekos paslaugomis: dokumentų paieška elektroniniame kataloge, leidinių užsakymu ir rezervavimu, leidinio išduoties termino pratęsimu. Vartotojai gali naudotis nuotolinių užklausų paslauga „Klausk bibliotekininko“.

Viešosios bibliotekos skaitytojai naudojami knygomatu, leidinius užsisakant per elektroninius valdžios vartus svetainėje ibiblioteka.lt ir pasirinkdami šį atsiėmimo būdą. Ši paslauga ypač mėgiama jaunimo, nes užsakytus dokumentus gali atsiimti bet kada, neatsižvelgiant į bibliotekos darbo laiką. Jau dabar ir vyresnio amžiaus žmonės vis dažniau renkasi šį dokumentų atsiėmimo būdą, tačiau vaikai knygomatu naudojami labai retai.

VB vartotojai turi galimybę grąžinti leidinius per dokumentų grąžinimo įrenginį. Toks dokumentų grąžinimo būdas yra patogus, nes skaitytojai gali atnešti knygas bet kuriuo paros metu, bet kurią savaitės ar šventės dieną. Tai labai patogu tais atvejais kai vartotojai nori grąžinti leidinius prieš darbą, kai skuba, po bibliotekos darbo valandų, savaitgaliais ar šventinėmis dienomis. Ypač šia paslauga naudojami studentai ir moksleiviai. Kiek tokiu būdu grąžinta knygų ir kiek vartotojų tokia paslauga per 2023 m. pasinaudojo duomenų nėra, nes naujoji LIBIS programa tokios statistikos nefiksuoja.

10. TBA

Kiekvienas skaitytojas, neradęs norimos knygos savo bibliotekoje, gali nemokamai ją užsisakyti iš bet kurios kitos Lietuvos bibliotekos. Šią galimybę suteikia tarpbibliotekinis abonementas (TBA) – knygų dalijimosi tarp šalies bibliotekų paslauga, kuria naudojantis viena biblioteka skolina dokumentus kitai. Ši paslauga visuomenei nuo 2023 m. teikiama nemokamai. Užsisakyti norimą knygą naudojantis TAB paslauga galima bibliotekoje, elektroniniu paštu arba telefonu. Pasiskolinti galima beveik visus leidinius, išskyrus retus, vertingus egzempliorius, taip pat periodinius leidinius, laikraščių ir žurnalų komplektus bei keletą kitų nestandartinių dokumentų.

Nuo lapkričio mėn. Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale www.ibiblioteka.lt pradėjo veikti atnaujintas TBA-S funkcionalumas, leidžiantis skaitytojui savarankiškai užsisakyti norimą leidinį iš kitos bibliotekos, jeigu jo nėra arba jis užimtas bibliotekoje, kurioje skaitytojas yra registruotas.

Nors ši paslauga jau veikia, didelio susidomėjimo ji kol kas nesulaukė. Per 2023 m. mūsų bibliotekoje šia paslauga pasinaudojo tik 2 skaitytojai. Tad kokios priežastys lėmė, jog ši paslauga rajono viešojoje bibliotekoje nėra tokia populiari?

Dažniausiai visus reikiamus leidinius skaitytojai randa arba rajono, arba Jurgio Kunčino viešojoje bibliotekoje. Pastaroji dėl dvigubai didesnio finansavimo gali pasigirti turtingesniais knygų fondais, tad reikalui esant mes savo skaitytojus visuomet nukreipiame į Jurgio Kunčino viešąją biblioteką arba į gretimai įsikūrusį jos Dainavos padalinį, nes TBA veikla tarp tame pačiame mieste veikiančių bibliotekų yra nevykdoma.

TBA prioritetas – besimokantis jaunimas, tačiau pastarieji tiek tradicinius, tik ir elektroninius leidinius randa savo mokymo įstaigų bibliotekose, kuriose knygos komplektuojamos pagal besimokančiųjų poreikius bei specialias mokymo programas.

Dar viena prastų TBA rodiklių priežastis – niekaip nesibaigianti rajono viešosios bibliotekos „reorganizacija“, kurios metu biblioteka neteko visos eilės savo darbuotojų ir didelės dalies patalpų su pagrindiniu įėjimu, kurį pakeitė nepatogus avarinis įėjimas per rūšį. Sumažėjus knygų fondui ir netekus patogaus įėjimo, sumažėjo ir skaitytojų skaičius, kurie mieliau renkasi Jurgio Kunčino viešąją biblioteką bei jos filialus. Galbūt ateityje TBA situacija pagerės patiems skaitytojams leidus užsisakyti knygas per tarpbibliotekinį abonementą, nors praėjus trimis mėnesiams nuo šios paslaugos teikimo pradžios didesnio sujudimo TBA-S sistemoje kol kas nematyti.

11. Renginiai

	Renginiai				Lankytojų skaičius
	Iš viso	Kompleksiniai	Žodiniai	Vaizdiniai	
SVB	1027	125	384	518	23891
VB	27	2	0	25	800
MF	74	11	39	24	3635
KF	926	112	345	469	19456

Per 2022 metus Biblioteka suorganizavo 1027 renginius. Iš jų 125 kompleksinius, 384 žodinius ir 518 vaizdinių. Renginiuose apsilankė 23891 lankytojas.

Biblioteka siekdama pritraukti įvairių socialinių grupių lankytojus, nuolat plečia kultūrinę, edukacinę veiklą ir taip skatina pažinti jaunų bei jau pripažinimą pelniusių autorių kūrybą dalyvaujant profesionaliems menininkams, užtikrina dialogo su kūrėjais vystymą, leidžia sužinoti literatūrinės tendencijas. Renginiai suteikia vartotojams galimybę gauti naujos informacijos, skatina bendruomeniškumą, moko kultūringai leisti laisvalaikį, ypač socialinę atskirtį patiriantiems asmenims. Renginiuose dalyvauja mokslo, literatūros pripažinti autoriai bei profesionalūs atlikėjai.

Organizuojant renginius orientuotasi šį jubiliejines sukaktis, rašytojų jubiliejus bei valstybines šventes. Bendradarbiauta su mokyklomis, gimnazijomis, miestų, miestelių ir kaimo bendruomenėmis.

Bibliotekose buvo organizuojamos edukacinės popietės, teminiai vakarai, spaudinių kūrybos darbų parodos, viktorinos, konkursai, susitikimai, garsiniai skaitymai.

Dalyvavome Nacionalinės Lietuvos bibliotekų ir Šiaurės šalių literatūros savaitės renginiuose, Metų knygos rinkimuose ir „Knygų Kalėdų“ akcijoje, vasaros skaitymo varžytuvėse „Skaitymo iššūkis“, organizavome tradicinius literatū vakarus, Nacionalinį diktantą, dalyvavome Europos paveldo dienų viktorinoje. Bibliotekos renginiais paminėjome Lietuvos valstybines šventes, Tarptautinę vaikų gynimo dieną, Pasaulinę Žemės dieną, Pasaulinę gyvūnų globos dieną, Saugaus interneto dieną, Europos dieną. Rengėme parodas įžymioms datoms, žymių žmonių bei rašytojų jubiliejams paminėti. Vyko teminės bei meno parodos: keramikos darbų, tapybos fotografijos, knygų ir kt. Organizavime knygų pristatymus, susitikimus su rašytojais, menininkais, žymiais kraštiečiais.

Per metus filialuose svečiavosi įvairios parodos: Simno filiale tautodailininko Arno Lukšio kryždirbystės paroda „Tradicinės saulutės“, Miklusėnų filiale Ingos Radišauskienės rankdarbių paroda, Punios filiale Rimos Bertašienės kryželiu siuvinėtų paveikslų paroda „Kai jausmai nubunda“, Eičiūnų filiale bibliotekininkės Astos Daironienės kūrybinių darbų paroda „Potėpių pašnekesiai“, Užubalių bibliotekoje Kauno Taikomosios dailės mokyklos Alytaus filialo Tekstilės ir odos specialybės mokinių parengta interjerinių tautinių lėlių paroda, Verebiejų filiale Loretos Skruibienės tapybos darbų paroda „Drugelio efektas“, Miklusėnų filiale dailininkės keramikės Vandos Jančiauskienės enkaustikos technika pieštų „Kalėdinių atvirukų“ paroda ir kt.

Vasario-balandžio mėnesiais filialai minėjo Tarptautinę gimtosios kalbos dieną. Daugų filiale vyko viktorina „Kalbu – žinau“, Krokialaukio filiale dailiausias konkursas, Simno filiale literatūrinė popietė gimnazistams „Kalbos išmokom iš Jablonskio, Būgos...“

Balandžio mėnesį dauguma renginių buvo skirti Velykoms. Daugų filiale vyko popietė „Kurkime šventę kartu“, Krokialaukio, Luksnėnų ir Ūdrijos filialai savo bendruomenes kvietė į kūrybinius edukacinius užsiėmimus, kurių metu įvairiomis technikomis margino margučius. Luksnėnų filialas surengė edukacinę popietę „Velykinio kiaušinio vėlimas iš vilnos“, o Mikalavo filialo skaitytojai gamino oliziukus.

Balandį bibliotekose taip pat paminėta Nacionalinė bibliotekų savaitė. Jos metu bibliotekose vyko knygų dovanojimo akcijos „Neišmesk – nudžiugink draugą“, „Senos knygos ieško naujų šeimininkų“. Punios bibliotekoje vyko jau tradicine tapusi akcija „Aklas pasimatymas su knyga“. Akcijos metu skaitytojų laukė „supakuotos“ knygos. Nematydami viršelio ir negalėdami jos pasklaidyti, skaitytojai turėjo rinktis knygą pagal pateiktą citatą. Visą balandžio mėnesį Verebiejų

filiale „svečiavosi“ Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos paroda „Užsienio profesionalai Lietuvai“.

Gegužės mėnesį bibliotekos paminėjo Motinos dieną, Tarptautinę Šeimos dieną bei Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną.

Nuo birželio 1 d. vyko penkių didžiųjų apskričių bibliotekų, Lietuvos aklųjų bibliotekos bei Apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos organizuojamos nuotaikingos „Skaitymo iššūkio“ varžytuvės. Jose dalyvauti buvo kviečiami ne tik didžiųjų miestų, bet ir rajonų, miestelių bei kaimų skaitytojai, pasiryžę įveikti 5 su knygų skaitymu susijusias užduotis. Akcijos organizatoriai „Skaitymo iššūkio“ metu siekė paskatinti gyventojus apsilankyti bibliotekose, sužadinti norą laikyti rankose knygą bei visapusiškai domėtis skaitymo kultūra.

Kaip ir kasmet akcijoje dalyvavo Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir 33 jos filialai. Skaitymo iššūkiui užsiregistravo 1046 skaitytojai, o jį įveikti pavyko 945. Visi kartu jie perskaitė 5858 knygas.

Visiems besidomintiems skaitymo iššūkiu darbuotojai aiškino akcijos taisykles, kvietė savarankiškai registruotis internetu, o su kompiuteriais „nedraugaujančius“ senjorus registravo patys. Moksleiviams buvo organizuojamos ekskursijos, kurių metu jie buvo kviečiami prisijungti prie akcijos, taip pat nemažai skaitančiųjų prisijungė ir po įvairių rajoninių švenčių, kuriose kasmet dalyvaujanti rajono viešoji biblioteka taip pat aktyviai kvietė gyventojus vasarą praleisti su knyga. Tad nenuostabu, jog nuveikto darbo rezultatai kalba patys už save. Šiais metais Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka, tarp iššūkyje dalyvavusių Vilniaus regiono bibliotekų vėl užėmė antrąją vietą, o centrinės bibliotekos varžytuvėse dalyvaujantys skaitytojai perskaitė 1108 knygas ir užėmė 10-tą vietą tarp visų iššūkyje dalyvavusių Lietuvos bibliotekų.

Aktyviausi filialai: Daugų filialas (78 dalyviai, perskaityta 541 knyga), Simnas (perskaitytos 338 knygos), Miroslavas (313 knygų), Butrimonys (256 knygos).

Liepos mėnesį visa Lietuva šventė Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dieną. Kaip ir kasmet Dauguose vyko tradicinė Mindauginių šventė, prie kurios prisijungusi Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka nusprendė ją paminėti kiek netradiciškai – ant Šventapetrio kalnelio su poetu, vertėju, literatūros ir meno kritiku Dainiumi Gintalu, patriotinėmis Vytauto Franckevičiaus dainomis, įstabiais „Gojelio“ šokiais (vad. Živilė Patinskaitė) bei eilėmis Lietuvai Tėvynei, kurias, ta proga pasipuošusios senovės baltų drabužiais, skaitė rajono viešosios bibliotekos darbuotojos Asta Daironienė, Dalė Kočiūnė ir Milda Stanevičienė.

Tačiau renginys vien poetine gaida nesibaigė, o pasibaigęs persikėlė į kalno papėdę, į šurmuliuojantį ir įvairias pramogas siūlantį vietos bendruomenių ir amatų kiemelį, kuriame visą eilę pramogų, žaidimų bei atrakcijų siūlė ir erdvioje palapinėje įsikūręs rajono viešosios bibliotekos kolektyvas. Energingos darbuotojos dideliems ir mažiems šventės dalyviams siūlė apžiūrėti Lietuvių kalbos instituto kilnojamąją edukacinę parodą „Paliesk lietuvių kalbą rankomis“, pažaisti įvairius stalo žaidimus, daliavo prizus, knygų skirtukus bei informacines skrajutes apie karalių Mindaugą bei jo

valdymo laikotarpį. Džiugu, jog rajono viešosios bibliotekos pramogų palapinę aplankė ne tik Daugų gyventojai bei svečiai, bet ir rajono savivaldybės merė Rasa Vitkauskienė su drauge į šventę atvykusia lenkų delegacija.

Rugsėjo mėnesį bibliotekos organizavo pažintinius žygius prie piliakalnių, kitų įžymių Alytaus rajono Kultūros paveldo objektų lankymą, rengė viktorinas, popietes ir parodas taip paminėdamos Kultūros paveldo dienas.

Lapkričio mėnesį bibliotekos įsitraukė į Šiaurės šalių literatūros savaitę ir organizuodamos įvairius renginius populiario Šiaurės šalių rašytojų kūrybą.

Na, o gruodžio mėnesį filialai įsitraukė į akciją „Knygų Kalėdos“ ir rengė bibliotekai dovanotų knygų parodas.

Miklusėnų biblioteka visus sukviėtė į jau tradiciniu tapusį adventinį renginį „Po baltu angelo sparnu, mes lyg maži vaikai“. Kad pačių didžiausių žiemos švenčių laukimas neprailgtų, ARSVB Eičiūnų filialas suorganizavo kalėdinių puokščių edukaciją.

Advento vainikas – tai dar vienas artėjančių švenčių simbolis. Jis ne mažiau svarbus, kaip ir Advento kalendorius. Tad adventinio vainiko pynimo ir puošimo edukacijos kasmet sulaukia ypač didelio susidomėjimo. Į tokias edukacijas šiais metais savo bendruomenes pakvietė Krokialaukio, Genių, Praniūnų, Radžiūnų, Užubalių, Verebiejų ir Miroslovo filialų darbuotojos.

Vankiškių filialo skaitytojos Bronė Vizbarienė, Rasa Markauskienė, Marytė Marijona Gražulienė, Natalija Beinaravičienė ir Lina Aleknavičiūtė įsitraukė gerumo ir atjautos kupiną advento kojinaičių projektą ir numezgė mažiesiems ligoniukams ne vieną porą šiltų kojinaičių.

12. Mokamos paslaugos

VB ir 33 miesto bei kaimo bibliotekose 2023 m. buvo teikiamos ir mokamos paslaugos. Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir jos filialai, gyventojams teikia dokumentų kopijavimo, skenavimo ir spausdinimo paslaugas. Šių paslaugų teikimas itin aktualus gyventojams, kurie tokios galimybės namie neturi. Tačiau per eilę metų turimi spausdintuvai paseno, dažnai genda, kai kurie netaisomi, arba taisymo kaštai didesni už naujo spausdintuvo įsigijimą.

VB turimas multifunkcinis spausdintuvas savo funkcijas atlieka nuo 2008 m., tai labai reikšminga priemonė pačiai įstaigai ir gyventojams, nes dokumentų kopijavimas, skenavimas ir spausdinimas, šių laikų kasdienybė. Tačiau jau šiuo metu turimo multifunkcinio spausdintuvo galimybės ribotos – atlieka ne visas turimas funkcijas, blogos kokybės kopijavimas ir spausdinimas, labai dažni gedimai, remonto kaštai dideli, negaminamos detalės. Dėl minimalaus spausdintuvo darbo, gyventojai dokumentų kopijavimo, skenavimo ir spausdinimo paslaugas renkasi kitose įstaigose, dėl to mažiau surenkama lėšų už teikiamas paslaugas.

Reikiamo VB multifunkcinio spausdintuvo preliminari kaina – 3000,00 Eur. Reikiamo Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos filialams spausdintuvo preliminari kaina – 230,00 Eur., tačiau naujų spausdintuvų reikia minimaliai 10-čiai filialų. Iš viso – 2300,00 Eur. Bendra suma 5300,00 Eur.

Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka prašė numatyti 2023 m. biudžete spausdintuvų įsigijimui lėšų – 5300,00 Eur, kad būtų galima toliau teikti dokumentų kopijavimo, skenavimo ir spausdinimo paslaugas, tačiau į prašymą neatsižvelgta nei 2023, nei 2024 m.

13. Bibliotekos įvaizdžio formavimas ir ryšiai su visuomene

Palaikydamos glaudžius ryšius su aplinka, bibliotekos užsitikrina savivaldybės, svarbių asmenų, įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų palaikymą bei paramą. Anonsuojant renginius ir paslaugas naudojamos įvairios reklamos priemonės: afišos, platinamos mokyklose, kultūros centruose, reklamos stenduose, lankstinukai, skrajutės, dalinamos skaitytojams kviečiant asmeniškai, skelbiama savivaldybės ir Viešosios bibliotekos tinklapiuose, socialiniame tinkle Facebook, nuolatiniais lankytojams pranešama elektroniniu paštu ar telefonu.

Informacija apie renginius ir paslaugas talpinama ne tik bibliotekos svetainėje www.alytus.rvb.lt., bet ir bibliotekos socialinio tinklo *Facebook* puslapyje.

Bibliotekos darbuotojai daugiausiai rašė straipsnius apie bibliotekose vykusius renginius.

	Iš viso straipsnių	Bibliotekų darbuotojų straipsniai				Ne bibliotekų darbuotojų straipsniai			
		Iš viso	Respublik. spaudoje	Vietinėje spaudoje	Interneto šaltiniuose	Iš viso	Respublik. spaudoje	Vietinėje spaudoje	Interneto šaltiniuose
SVB	472	399	0	20	379	73	0	5	68
VB	10	10	0	5	5	0	0	0	0

MF	38	35	0	5	30	3	0	3	0
KF	424	354	0	10	344	70	0	2	68

Dauguma straipsnių viešinami internetiniuose šaltiniuose www.alytus.rvb.lt, www.arsa.lt, www.alytausgidas.lt, www.dainavoskrastas.lt, www.dzukijosveidas.lt, www.alytusplus.lt, www.regionunaujienos.lt, www.alytausnaujienos.lt, www.alytausziniuos.lt, ir kt.

V. DARBAS SU VARTOTOJAIŠ VAIKAIŠ

1. Vartotojų telkimas ir aptarnavimas

	Skaitytojai	Lankytojai	Išduotis
SVB	1073	29878	26940
VB	117	1527	2221
MF	195	5356	4044
KF	761	22995	20675

Vartotojų skaičius:

SVB – 1073 vartotojai vaikai, t. y. 141 vartotoju mažiau, lyginant su 2022 metais.

VB – 117 vartotojų vaikų, 145 vartotojais mažiau, lyginant su 2022 metais.

MF – 195 vartotojai vaikai, t. y. 37 vartotojais daugiau lyginant su pernai metais.

KF – 761 vartotojas vaikas, tai 33 vartotojais mažiau, lyginant su praėjusiais metais.

Apsilankymų skaičius:

SVB – 29878 lankytojai vaikai, t. y. 410 lankytojų mažiau nei praėjusiais metais.

VB – 1527 lankytojai vaikai, tai 152 lankytojais daugiau nei 2022 metais.

MF – 5356 lankytojai vaikai, 253 lankytojais daugiau.

KF – 22995 lankytojai vaikai, 815 lankytojų mažiau nei praėjusiais metais.

Bendras vaikų lankomumas rajono bibliotekose – 27,8, VB – 13,1, MF – 27,5, KF – 30,2.

Išduotis:

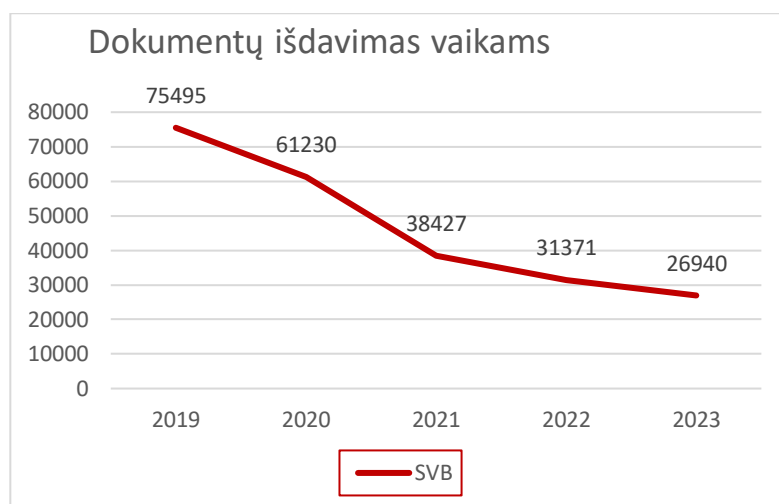
SVB – 26940 fiz. vnt. dokumentų, 4431 fiz. vnt. mažiau, lyginant su praėjusiais metais.

VB – 2221 fiz. vnt., t.y. išduota 880 dokumentų mažiau, nei 2022 m..

MF – 4044 fiz. vnt., 134 fiz. vnt. mažiau.

KF – 20675 fiz. vnt., 3417 fiz. vnt. mažiau.

7 Pav. Dokumentų išduotis vaikams 2019-2023 m.

Pagrindinės rodiklių sumažėjimo priežastys: mažėjantis gyventojų vaikų skaičius, nedidelis naujai gaunamų spaudinių kiekis, vaikiškų periodinių leidinių trūkumas.

Grožinės literatūros išduotis:

SVB – 22174 fiz. vnt. 82 % nuo visos išduoties vaikams.

VB – 2064 fiz. vnt.; MF – 3644 fiz. vnt.; KF – 16466 fiz. vnt.

Šakinės literatūros išduotis:

SVB – 1045 fiz. vnt. 4 % visos išduoties.

VB – 157 fiz. vnt.; MF – 44 fiz. vnt.; KF – 844 fiz. vnt.

Periodinių leidinių išduotis:

SVB – 3721 fiz. vnt., 14 % visos išduoties.

VB – 0 fiz. vnt.; MF – 356 fiz. vnt.; KF – 3365 fiz. vnt.

	Iš viso		Grožinės lit.		Šakinės lit.		Periodiniai leid.	
	Fiz. vnt. 2023	Fiz. vnt. 2022	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%
SVB	26940	31371	22174	82	1045	4	3721	14
VB	2221	3101	2064	93	157	7	0	0
MF	4044	4178	3644	90	44	1	356	9
KF	20675	24092	16466	80	844	4	3365	16

Mažieji skaitytojai mėgsta skaityti pasakas, istorijas apie gyvūnus, linksmus nuotykius, tačiau vaikai nemėgsta skaityti periodinių leidinių. Tokių dokumentų mažo išdavimo priežastys gali būti nepakankamas vaikiškų periodinių leidinių užsakymas kaimo ir miesto filialuose. Vaikiškų leidinių filialai gauna labai mažai arba jie būna vaikams nelabai patrauklūs. Be to vaikai mieliau renkasi stalo žaidimus, nei žurnalus.

Vaikų skaitymo intensyvumas:

SVB – 25,1.

VB – 19.

MF – 20,7.

KF – 27,2.

2. Renginiai vaikams:

SVB suorganizuota 417 renginių vaikams. T. y. 32 renginiais daugiau, lyginant su 2022 metais. Iš jų 38 kompleksiniai, 179 žodinių ir 200 vaizdinių renginių.

Kaimo filialuose surengta 380 renginių vaikams. T. y. 34 renginiais daugiau, nei praeitais metais. Miesto filialuose – 37. T. y. 3 renginiais daugiau, nei praeitais metais.

Vidutiniškai vienam kaimo filialui tenka 12 renginių, miesto filialui 19 renginių.

Bibliotekose vyksta susitikimai su rašytojais, piešinių konkursai, akcijos, kūrybinių darbų parodos, literatūros popietės, viktorinos, edukacijos. Bibliotekos mažiesiems bičiuliams, yra vedamos edukacinės pamokėlės, ekskursijos. Jie supažindinami su bibliotekose teikiamomis paslaugomis. Vyresnieji skaitytojai pamokomi ir paraginami savo mėgstamą knygėlę esant namuose užsirezervuoti bei užsisakyti elektroniniu būdu.

Kaimo filialuose renginių metu puikiai išnaudojamos įkurtos interaktyvios zonos. Santaikos bibliotekoje kasmet vyksta tradicinis „XBOX“ turnyras, kuris šiais metais buvo skirtas Lietuvos jaunimo metams paminėti. Platus Xbox 360 žaidimų pasirinkimas atitinka kiekvieno amžių, skonį ir norus. Žaidžiant tenka pamąstyti, lavinama reakcija ar tiesiog smagiai pajudama.

Iš judriųjų interaktyvių žaidimų vaikai dažniausiai žaidžia tenisą, futbolą, rungtis tarpusavyje žaisdami, bėgdami, šokdami į tolį. Mergaitės labai mėgsta interaktyvius šokius. Vaikams kompiuteriniai žaidimai, kaip pramogos forma yra puiki tuo, kad nejučia tobulėja, gerina strateginį mąstymą. Žaidimų metu susiduria su didžiuliais iššūkiais, kurie reikalauja kūrybiško problemų sprendimo. Taip pat mėgstami ir nejudrūs žaidimai, kurie padeda įsijausti į įvairias situacijas, leidžia dalyvauti lenktynėse, skatina loginį mąstymą, moko reaguoti į stresines situacijas, nuspėti nenumatytus atvejus ir kelis ėjimus į priekį.

Stalo žaidimų rinkiniai labai naudingi organizuojant šaškių konkursus, bei viktorinas, popietes vyresniųjų klasių mokiniams.

Renginių metu puikiai išnaudojama kompiuterinė įranga, kurią sudaro programavimo ir inžineriniai paketai, gauti dalyvaujant Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos projekte „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis atnaujinta vieša interneto prieiga“.

Simno bibliotekoje mokiniai gali naudotis inžineriniu ir eksperimentiniu paketais. Inžinerinį paketą sudaro 3 D spausdintuvas, darbo stotis ir penki inžineriniai konstruktoriai. Juo noriai naudojasi

jaunieji Simno gimnazijos inžinieriai. Eksperimentinį paketą sudaro kompiuterio stovas, kompiuteris ir jo priedai, virtualios realybės akiniai ir jų priedai, programinė įranga, sekimo jutikliai, kontroleriai (valdikliai).

Rugsėjo-spalio mėnesį dažnai bibliotekose rengiamos pirmokėlių supažindinimo su biblioteka edukacijos. Daugumai vaikų tai būna pati pirmoji pažintis su biblioteka, kurios metu jie sužino kaip tapti bibliotekos skaitytojais ir kaip elgtis į ją atėjus, pamato, kur gyvena pasakos ir enciklopedijos, išgirsta, kaip surasti ir saugoti knygeles. Dažnai jiems surengiamos edukacijos „Pasigamink knygos skirtuką“, „Užrašyk savo vardą“ ar kt.

Lapkritis sukviečia visus į Šiaurės šalių literatūros savaitės renginius, kurie skatina skaityti, plėsti akiratį, domėtis Šiaurės šalių rašytojų kūryba. Šią savaitę Šiaurės ir Baltijos šalių mokyklose ir bibliotekose įvairiomis kalbomis skaitoma balsu, rengiamos parodos, diskusijos ir kita kultūrinė veikla.

Vaikams dažnai rengiamos edukacijos. Daug edukacinių renginių vaikams buvo parengta Velykų ir Kalėdų švenčių proga.

Miklusėnų, Pivašiūnų, Punios filialų mažieji skaitytojai gamino šventinius atvirukus vienišiams seniūnijų gyventojams.

Butrimonių filialas sukviėtė vaikus į kalėdinę-educacinę pamoką „Pasidaryk kalėdinį žaisliuką“, kurią vedė dailės mokytoja Neringa Jančauskaitė. Kalėdinius žaisliukus eglutei papuošti gamino ir Santaikos, Krokialaukio bei Daugų filialo skaitytojai.

Bibliotekose taip pat populiarūs garsiniai skaitymai. Mažesniesiems Vankiškių bibliotekose vyko tradiciniai adventiniai skaitymai. Jaunimui garsiniai skaitymai vyko Šiaurės šalių literatūros savaitės metu Punios ir Miroslovo filialuose. Renginio tikslas – skatinti garsinio skaitymo ir pasakojamosios tradicijos puoselėjimą, praplėsti žinias apie Šiaurės šalių literatūrą. Tradiciškai renginių metu skaitomos Šiaurės šalių rašytojų knygu ištraukos tiek vaikams, tiek jaunimui.

VI. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYRINĖ VEIKLA

1. LIBIS PĮ naudojimas

Alytaus rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje LIBIS programinė įranga buvo įdiegta 2000 m. ir 2021 m pabaigoje atnaujinta. Modernizavus LIBIS vis dar su trikdžiais susiduria tiek bibliotekininkai, tiek ir vartotojai. Darbui su naująja programa pastoviai rengiami mokymai, nes programinė įranga vis dar tobulinama.

Nacionalinei bibliografijos duomenų bazei rengiami bibliografiniai įrašai iš „Alytaus naujienų“ ir kraštotyros medžiaga iš respublikinės spaudos. Bibliografinių įrašų skaičius el. kataloge 331423 įrašų. Per metus parengti 1307 įrašai.

2. Informacinis fondas

Informacinių leidinių fondas komplektuojamas atsižvelgiant į vartotojų poreikius ir finansines galimybes. Informaciniame fonde komplektuojama įvairių mokslo šakų bibliografija, universalios ir enciklopedijos, įvairių mokslo šakų žinynai, žodynai, vadovai, kartografiniai leidiniai.

SVB informaciniame fonde yra 8201 fiz. vnt.

VB – 2701 fiz. vnt.

MF – 949 fiz. vnt.

KF – 4551 fiz. vnt.

3. Bibliografinis ir informacinis vartotojų aprūpinimas

Informacinės užklauskos. Užklauskų skaičius ataskaitiniais metais padidėjo, jų buvo gauta 1406 užklauskomis daugiau nei 2022 m. Iš viso rajono viešosiose bibliotekose gauta informacinių užklauskų 7149, iš jų elektroninėmis priemonėmis 992. VB gauta ir vykdyta 1416 užklauskų. Miesto filialuose 910, kaimo filialuose 4823 užklauskos. Vienai kaimo bibliotekai tenka vidutiniškai 160 užklauskų per metus.

Kaip ir kasmet, daugiausiai užklauskų pateikė moksleiviai ir studentai. Užklauskų temos įvairios: gamtos, literatūros, geografijos, ekologijos, etnografijos, kraštotyros, kultūros, ekonomikos, rinkodaros, sociologijos, vadybos, teisės ir kt. Tenkinant užklauskas, dažniausiai buvo naudojamos internetu, informacinių leidinių fondu, duomenų bazėmis. Užklauskos dažniausiai pateikiamos atėjus į bibliotekas, kartais pateikiamos telefonu, elektroniniu paštu.

Vartotojai naudojami EBSCO DB paketu, teisinės informacijos ieškoma INFOLEX. Per 2023 m. EBSCO įvykdytos 927 paieškos, Infolex įvykdytos 1732 paieškos. Vaikai ir jaunimas naudojami DB „Vyturys“.

Bibliotekose yra elektroniniai žodynai, žinynai, enciklopedijos, virtuali užsienio kalbų mokymosi programa. Vyksta konsultavimas ir mokymai ieškantiems informacijos internete ir duomenų bazėse.

4. Internetas

Bibliotekos interneto svetainėje 2023 m. registruoti 22296 virtualūs apsilankymai, t. y. 3802 mažiau nei praeitais metais.

Seansų skaičius 14467, t. y. 255 seansais daugiau, nei praėjusiais metais.

Didelis dėmesys bibliotekos interneto svetainėje skiriamas kraštotyros žinių sklaidai. Siekiame vartotojams teikti daugiau paslaugų, prieinamų naujomis technologijomis. Bibliotekos „Facebook“ puslapyje pateikiame informaciją apie vykstančius renginius, informuojame apie naujas paslaugas.

Bibliotekų, turinčių prieigą prie interneto, skaičius – 34.

SVB interneto skaityklose yra 127 darbo vietos viešos interneto prieigos vartotojams.

5. Kraštotyros veikla

2023 m. Alytaus rajono savivaldybės viešosiose bibliotekose ir toliau buvo komplektuojamas kraštotyros fondas, kaupiama kraštiečių literatūra ir literatūra apie Alytaus kraštą, organizuojamos jos sklaidos priemonės, į NBDB pateikiami analiziniai BĮ, parsisiunčiami aktualūs, rengiami kraštotyros darbai, įvairūs renginiai, parodos, kitos priemonės.

Organizuodama kraštotyros fondą biblioteka kaupė kraštiečių literatūrą ir informaciją apie juos, literatūrą apie Alytaus kraštą, nuotraukų, lankstinukų bei kitų mažųjų leidinių archyvą.

Nauja kraštotyros medžiaga buvo pildomi tęstiniai ar ruošiami nauji teminiai bei personaliniai aplankai. Šiuo metu VB ir filialuose yra 443 darbuotojų parengti darbai. Tai bibliotekų istorijos ir metraščiai, kaimų istorijos, surinkti gyventojų prisiminimai. Per metus kraštotyros fondas pasipildė 4 naujais kraštotyros darbais.

Kiekvieną mėnesį Alytaus rajono savivaldybei ruošiami ir siunčiami straipsnių apie Alytaus rajono savivaldybę bibliografija. Lankytojams dažniausiai buvo teikiama kraštotyrinė informacija apie Dzūkijos regioną, jo plėtrą, jame veikiančias įmones ir organizacijas, gamtos bei architektūros paminklus. Alytaus rajono savivaldybės švietimo, kultūros ir sporto skyriui buvo teikiama informacija apie būsimus kultūrinius renginius.

Palaikomi ryšiai su kraštiečiais. VB ir filialai palaiko ryšius su daugiau kaip 50 žymių kraštiečių kilusių iš Alytaus rajono. Kraštiečiai kviečiami dalyvauti kultūriniuose renginiuose, dovanoja bibliotekoms knygas ir kitą vertingą kraštotyros medžiagą.

Iš vietinio laikraščio „Alytaus naujienos“ ir respublikinės spaudos buvo atrenkama aktuali informacija, kuriami personaliniai įrašai, talpinami LIBIS posistemyje, o vėliau siunčiami į Nacionalinės bibliografijos duomenų banką. Iš vietinės kraštotyrinės kartotekos analiziniai įrašai buvo perkelti į bibliotekos elektroninį katalogą, siekiant palengvinti lankytojams senesnės kraštotyrinės informacijos paiešką.

	Kraštotyros fondas (fiz. vnt.)	Kraštotyros įrašų skaičius		Kraštotyros darbų skaičius	
		Iš viso	Parengta 2023 m.	Iš viso	Parengta 2023 m.
SVB	6076	331423	1307	443	9
VB	4321	331423	1307	140	3
MF	379	-	-	44	0
KF	1376	-	-	259	6

VB tęsė ARSVB ir Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos vykdomą projektą „#MŪSŪKRAŠTAS: Alytaus ir Vilniaus bendruomenių tapatumo ugdymas bibliotekose“. VB toliau pildė interneto svetainę „Dainavos kraštas“ (www.dainavoskrastas.lt). Į svetainę patalpinta 113 straipsnių apie vykusius renginius, parengtas 11 p. aplankas apie Juozą Berulį, suskaitmeninti 23 Kazimiero Berulio atvirukai, parengtas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių iš Alytaus rajono

sąrašas (75 p.), aprašytos istorinės Nemunaičio seniūnijos vietos (6 p.). Redaguota ir papildyta 16 straipsnių svetainėje.

VII. METODINĖ VEIKLA

Pagrindinės metodinės veiklos kryptys nesikeičia: tai bibliotekų veiklą reglamentuojančių dokumentų, standartų ir naujų technologijų diegimas, statistinių duomenų rinkimas ir kaupimas, bibliotekų patirties skleidimas ir įgyvendinimas, praktinės pagalbos teikimas, darbuotojų kvalifikacijos kėlimas. Kiekvienais metais bibliotekoje daugėja renginių, o jų organizavimas ir koordinavimas taip pat reikalauja darbo sąnaudų. Kiekvieną mėnesį rengiami mėnesio renginių planai, jie pateikiami rajono savivaldybės kultūros skyriui ir galiausiai patenka į bendrus rajono kultūrinių renginių planus. 2023 metais Bibliotekininkystės ir fondų organizavimo skyriaus darbuotojai analizavo ir kontroliavo filialų veiklą, teikė jiems metodinę ir praktinę pagalbą. Konsultuota darbo su LIBIS, knygų išdavimo ir grąžinimo klausimais, taip pat dėl metinio veiklos plano ir ataskaitos sudarymo, projektų rengimo, bibliotekos paslaugų reklamos, ryšių su visuomene, renginių vedimo, bibliotekos įvaizdžio formavimo, bibliotekos fondo populiarinimo, internetinės apskaitos, kompiuterinio raštingumo, vartotojų registracijos statistikos sistemoje, kraštotyros ir kitais klausimais. Buvo teikiamos konsultacijos darbo vietose, telefonu, el. paštu. Renkami ir analizuojami VB skyrių ir filialų kiekvieno mėnesio statistiniai rodikliai. Metų pradžioje pateikti VB ir filialų statistikos rodikliai į LIBIS statistikos modulį. Parengta metinė veiklos ataskaita. Kiekvieną mėnesį buvo renkama informacija apie suteiktas gyventojams konsultacijas kompiuterių ir interneto naudojimosi klausimais. Metų pabaigoje parengta metodinė rekomendacija „Įžymios datos ir jubiliejai 2024 m.“, pagal kurią VB ir filialai planuoja savo metinę veiklą.

Per metus surengti 3 darbuotojų pasitarimai. Pasitarimų metu aptarta bibliotekos projektinė veikla, statistinių duomenų rinkimas ir pateikimas, kasdieniniai paslaugų kokybės klausimai, aptariami naujų paslaugų teikimo aspektai.

Įgyvendinta daug akcijų, skirtų pritraukti į bibliotekas skirtingas lankytojų grupes. Rajono darbuotojai rinko medžiagą apie Alytaus rajono kultūros paveldą, personalijas, rengė kraštotyros darbus. Vyko darbuotojų mokymai darbui su atnaujinta LIBIS programine įranga, pristatytos programos naujovės ir patobulinimai.

VIII. DALYVAVIMAS PROGRAMOSE. PROJEKTAI

Projektų rengimas:

Rajono SVB 2023 metais įgyvendino 3 projektus.

Viešoji biblioteka įgyvendino projektą „Laukinės vaivorykštės 2023“. Nuo 2012-ųjų kas dvejus metus vykstantis literatūros festivalis „Laukinės vaivorykštės“ pavadintas mūsų kraštietės, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatės, poetės, eseistės Onės Baliukonės pirmojo eilėraščių rinkinio vardu. Festivalio tikslas – populiarinti šiuolaikinių autorių kūrybą, rengti jaunųjų poetų bei kitų žinomų ir garsių literatų kūrybos pristatymus, skatinti gyventojus domėtis literatūra.

Prieš festivalį buvo skelbiamas geriausio eilėraščio konkursas 14-29 m. jaunuoliams. Jam pasibaigus konkurso laureatams suteikiama proga pristatyti savo kūrinius platesnei žiūrovų auditorijai. Jaunųjų literatų kūrinius vertina autoritetinga komisija, sudaryta iš festivalyje dalyvaujančių pripažintų poetinio žodžio meistrų. Geriausio eilėraščio autorius yra apdovanojamas „Laukinės vaivorykštės“ skulptūrėle.

Gegužės 12 d. Dauguose vyko jau VI-asis literatūros festivalis „Laukinės vaivorykštės 2023“, kurį organizavo Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka, o dalinai finansavo Lietuvos kultūros taryba ir Alytaus rajono savivaldybė. Jame dalyvavo poetas, eseistas, vertėjas, fotografas Vladas Braziūnas, prozininkas, dramaturgas, libretistas, eseistas Herkus Kunčius, poetas, prozininkas, eseistas, dainų tekstų autorius Rimvydas Stankevičius ir aktorius bei dainų atlikėjas Saulius Bareikis.

Butrimonių filialas įgyvendino projektą „Nerk į kūrybą 2023“, kurį iš dalies finansavo LKT pagal programą „Ugdymas kultūra 2023-1“. Projekto tikslas – siekti pritraukti į šiuolaikinį kultūrinį vyksmą kuo daugiau kaimo vietovių vaikų, meninių ir interaktyvių priemonių pagalba plėsti jų kūrybinių veiklų ir raiškų įvairovę, pasaulėžiūrą, ugdyti jaunų žmonių kūrybinius gebėjimus, pasitikėjimą savimi. Projekto metu vaikams ir jaunimui buvo organizuojami renginiai „Nerk į meną“, jie turėjo galimybę išbandyti įvairius meninius metodus bei veiklas, kūrybiškumo galimybes. Rezultatai: surengta 11 kūrybinių užsiėmimų 50 kaimo vaikams, pastatytas interaktyvus vaikų spektaklis, vaikai sukūrė kostiumų ir scenografijos eskizus, vaikų ir jaunimo sukurti kompiuterinės grafikos kūrybiniai darbai buvo eksponuoti virtualioje parodoje, 5 parodose Alytaus regione skirtingose viešosiose erdvėse.

Kančėnų filialas įgyvendino projektą „Įvietintas menas: teatro „Labas“ spektaklis „Nedingęs...“, kurį finansavo Alytaus rajono savivaldybė. Įgyvendinant projektą poetės Onės Baliukonės gimtojoje sodybvietėje visuomenei buvo pristatytas profesionalaus teatro „Labas“ spektaklis – teatrinis pasivaikščiojimas „Nedingęs“, skirtas poetės studijų laikų draugui, talentingajam Dzūkijos krašto poetui Antanui Kalanavičiui. Šiuo projektu buvo paminėtas iškilių Dzūkijos kūrėjų, poetų, Antano Kalanavičiaus ir Onės Baliukonės atminimas, pasitelkiant profesionalų meną. Garsinama ir puoselėjama naujai atkurta poetės tėviškė bei Dzūkijos (Dainavos) kraštas.

Dalyvavimas įvairiose programose, kitų institucijų parengtuose projektuose:

Pivašiūnų ir Butrimonių bibliotekos partnerio teisėmis dalyvavo projekte „Augu kartu su knyga“, kurį dalinai finansavo UAB „Vagos prekyba“. Projekto tikslas – formuoti mokinių įprotį skaityti, kas padėtų gilinti žinias ir skaitymo patirtį pritaikyti socialinių santykių kūrimui su aplinka (bendraamžiais, tėvais, mokytojais), problemų sprendimui ir kūrybinei saviraiškai. Projekto metu nupirktos ir padovanotos knygos 1 klasės mokiniams. Baigiamieji projekto renginiai vyko Pivašiūnų ir Butrimonių bibliotekose: vaikai skaitė labiausiai patikusius tekstus iš knygų, pasigamino stalo teatro lėles, su jomis kūrė istorijas pagal knygos siužetus.

Punios filialas 2023m. partnerio teisėmis dalyvavo Punios kaimo visuomeninės organizacijos „Punios ainiai“ projektuose: „Šviežios duonelės šventė – Oninės“ (dalinai finansavo Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos ir Alytaus rajono savivaldybė) ir seniūnijos sporto šventė „Judėjimo džiaugsmas“ (finansavo Alytaus rajono savivaldybė).

Nemunaičio filialas partnerio teisėmis dalyvavo ARS kultūros centro Nemunaičio skyriaus šventėse „Užgavėnių šėlionės Nemunaityje“, „Joninių šventė“, „Eglutės įžiebimas“. Lėšas projektų įgyvendinimui skyrė Alytaus rajono savivaldybė. Taip pat partnerio teisėmis dalyvavo Daugų meno ir sporto mokyklos vasaros stovyklos projektuose „Draugystės tiltai“ ir „Jaunasis kūrėjas“. Taip pat dalyvavo projekte „Knygų pasaulis“ (Projektas įgyvendintas Alytaus rajono savivaldybės lėšomis remiamų mokinių užimtumo projektų finansavimo tvarkos aprašu). Patyriminės ukrainiečių moterų stovyklos dalyvėms pravedė edukaciją „Popierinės gėlės“.

Santaikos biblioteka partnerio teisėmis dalyvavo projekte „Santaikos parapijai 95-čio šventė „Dabartis ir tradicijos“, kurį dalinai finansavo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija pagal projektą „Santaikos parapijos 95-čio šventė „Dabartis ir tradicijos“.

Junčionių biblioteka partnerio teisėmis dalyvavo projektuose „Dvaro pėdsakais“, kurį finansavo Alytaus rajono Vietos veiklos grupė ir Alytaus rajono savivaldybės finansuotame projekte „Asmens higienos ir priežiūros paslaugų teikimas Alytaus rajone“.

Kančėnų filialas partnerio teisėmis dalyvavo projektuose „Asmeninės higienos ir priežiūros (dušo, skalbimo) paslaugų teikimas Alytaus rajone“ ir „Materialinės bazės stiprinimas“ (Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2023-2025 m. veiksmų plano 2.1.1.1. priemonės „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ programai).

SVB dalyvauja Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos projekte „Knygų startas“. „Knygų startas“ – tai tarptautine patirtimi paremtas ankstyvojo skaitymo skatinimo projektas. Jį vykdant naujagimiams ir jų tėveliams dovanojamas ankstyvojo skaitymo skatinimo lauknešėlis su skaitytojo pažymėjimu. Tėveliai gavę lauknešėlį su informacine skrajute, artimiausioje bibliotekoje galėjo užregistruoti mažąjį skaitytoją ir pasiimti kūdikiui skirtą skaitytojo pažymėjimą. 2023 metais bibliotekoje užregistruota 18 „Knygų starto“

skaitytojų.

IX. PERSONALAS

1. Darbuotojų skaičius:

Viešosios bibliotekos etatų skaičius nepakito – 44,5 etatai.

Darbuotojų skaičius.

SVB – 51 (1 daugiau, lyginant su praėjusiais metais)

VB – 15 (1 daugiau, lyginant su praėjusiais metais)

MF – 4

KF – 32 (1 mažiau, lyginant su praėjusiais metais).

	Bibliote kininkai	Kiti darbuotojai	Aukštasis		Aukštesnysis		Kitas	
			Vnt.	%	Vnt.	%	Vnt.	%
SVB	43	8	27	53	13	25	11	22
VB	7	8	11	73	0	3	4	27
MF	4	0	0	0	3	75	1	25
KF	32	0	16	50	10	31	6	19

Iš jų profesionalių bibliotekininkų:

SVB – 43

VB – 7

MF – 4

KF – 32

SVB vyko darbuotojų kaita. Per metus priimtos 6 naujos darbuotojos:

VB – 1

MF – 1 (Daugų filialas)

KM – 4 (Radžiūnų, Pivašiūnų, Eičiūnų ir Ūdrijos filialai).

2. Darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas už bibliotekos ribų

2023 m. buvo daug siūloma kvalifikacijos kėlimo kursų, pradedant nuo savęs pažinimo, baigiant verslo kūrimo. Dalis jų vyko nuotoliniu būdu, kiti – akivaizdžiai. Kursų iš tiesų šiais metais buvo tiek daug, kad kartais buvo išties sunku išsirinkti tinkamus. Kvalifikacijos kėlimo kursus organizavo Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka, Apskričių viešųjų bibliotekų asociacija, Neįgaliųjų reikalų departamentas, Lietuvos kurčiųjų draugija.

Per metus 43 darbuotojai kėlė kvalifikaciją. Iš jų 39 profesionalūs bibliotekininkai ir 4 kvalifikuoti specialistai.

Beveik visi SVB darbuotojai dalyvavo nuotoliniuose LIBIS programos mokymuose „LIBIS skaitytojų aptarnavimo posistemės mokymai“.

Dauguma Alytaus SVB darbuotojų dalyvavo MIRKT (Medijų ir informacinio raštingumo kompetencijų) ugdymo mokymuose ir Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos projekto „Kultūros sektoriaus bendrųjų, vadybinių ir profesinių kompetencijų tobulinimas“ mokymuose.

Keletas VB darbuotojų dalyvavo mokymuose apie duomenų bazes (EBSCO ir Infoplex).

Tobulintos bibliotekininkų profesinės kompetencijos: informacijos parengimas ir pateikimas, mokymų vedimas, suaugusių mokymas, autorių teisės, garso įrašų paieška portale epaveldas.lt.

Aktualiausi buvo komunikacijos mokymai „Bibliotekos komunikacija: regiono bibliotekų tinklaraštis, vaizdo komunikacija, socialinių tinklų svarba, bendravimas su žiniasklaida ir pranešimai spaudai“, „Kaip komunikuoti, kad ir pačiam patiktų, ir kiti suprastų“, „Vizualaus fiksavimo ABC“, „Infografikų skaitmenizavimas su „Canva“ įrankiu“, „Judantys žodžiai: judesio terapija su biblioterapijos elementais“.

Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai

1 bibliotekininkui tenka 126 vartotojai ir 1973 lankytojai. VB vienam bibliotekininkui tenka 153 vartotojai ir 1671 lankytojas. Vienam VB skaitytojų aptarnavimo skyriaus darbuotojui tenka 355 vartotojai ir 3898 lankytojai. MF – 153 vartotojai ir 2935 lankytojai. KF – 117 vartotojai ir 1918 lankytojų.

Bibliotekų darbuotojų apdovanojimai

Baigiantis 2023-iesiems metams paaikškėjo Vilniaus regiono bibliotekininko konkurso „Riešutas“ laimėtojai. Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos organizuojamame konkurse kasmet dalyvauja bibliotekininkai iš Alytaus ir Vilniaus apskričių viešųjų bibliotekų. Tradiciniuose Vilniaus regiono bibliotekų „Riešuto“ apdovanojimuose šiais metais daugiausia padėkų sulaukė Alytaus rajono viešosios bibliotekos darbuotojai: Vilniaus regiono bibliotekų tarybos sprendimu speciali padėka už įsitraukimą planuojant ir organizuojant medijų ir informacinio raštingumo veiklas bibliotekoje bei koordinuojant renginius Pasaulinės medijų ir informacinio raštingumo savaitės metu įteikta Vilniaus regiono bibliotekų MIRKT veiklų koordinatorėi, Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Bibliotekininkystės ir fondų organizavimo skyriaus vedėjai Jūratei Šalaševičienei. Padėka įteikta ir rajono viešosios bibliotekos Simno filialo darbuotojoms Sandrai Sejavičienei ir Linai Daniulevičienei už sėkmingą orientacinio žygio „Taigi viską žinau“ organizavimą Simne Pasaulinės medijų ir informacinio raštingumo savaitės metu.

Padėka už labai gerus rezultatus skleidžiant žinią apie duomenų bazes bibliotekose skirta Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo-informacijos skyriaus vedėjui Arnoldui Šatrauskui. Padėka taip pat skirta ir rajono viešosios bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo-informacijos skyriaus vyresniajai bibliografei kraštotyrai Linai Vasiliauskaitei už nuoširdų ir kruopštų darbą dalyvaujant bendrame Alytaus apskrities viešųjų bibliotekų darbe – rengiant kraštotyros duomenų bazę „Dainavos kraštas“.

X. MATERIALINĖ BAZĖ

1. Patalpų būklė

Gerėjo filialų materialinė bazė. Įsigyta smulkaus inventoriaus, darbo priemonių. Duris atvėrė atnaujinti Užupių ir Radžiūnų filialai.

2. Kompiuterių vietų skaičius

	Kompiuterių skaičius	Kompiuterių naudojimas	
		Skirta vartotojams	Skirta darbuotojams
SVB	177	127	50
VB	24	11	13

MF	20	16	4
KF	133	100	33

Visos filialų bibliotekos kompiuterizuotos, yra bevielė ryšio prieiga. Visuose filialuose yra dokumentų kopijavimo aparatai atliekamos dokumentų kopijavimo ir skenavimo paslaugos.

3. Patalpų plotas ir lentynų apskaita

Bendras bibliotekos patalpų plotas kv. m. – 2569 kv. m.

Iš jų: naudingas plotas bibliotekos funkcijoms atlikti – 2539 kv. m.

Viso fondo lentynų metrų skaičius – 6978.

Atviro fondo lentynų metrų skaičius – 6878.

XI. FINANSAVIMAS

1. Paprastos išlaidos:

Iš viso – 798 960 EUR;

Darbo užmokesčiui – 645 840 EUR;

Dokumentams įsigyti – 48 260 EUR;

Knygoms – 30 260 EUR;

Periodikai – 18 000 EUR;

Statyboms, pastatams – 0 EUR;

Automatizacijai – 0 EUR;

Kitos išlaidos (įmokos soc. draudimui, patalpų nuomai, komunalinėms paslaugoms, smulkiam remontui, dokumentų įrišimui) – 104 860 EUR.

2. Pajamos ir finansavimas

Iš viso – 798 960 EUR;

Biudžeto lėšos (steigėjo, valstybės) – 789 800 EUR;

Iš LR kultūros ministerijos – 30 260 EUR;

Iš savivaldybės: iš viso, knygoms, periodikai – 18000 EUR;

Gautos pajamos už mokamas paslaugas – 1660 EUR;

Programų, projektų lėšos – 7500 EUR.

XII. IŠVADOS IR TIKSLAI

- ✚ Bibliotekų tinklas nepakito. Metų pabaigoje veikė VB ir 33 filialai. Du iš jų miestuose ir 31 kaimo vietovėse. Viešosios bibliotekos ir jos filialų paslaugomis naudojosi 5414 vartotojų, iš jų 1073 vaikai iki 14 m., apsilankė 84823 lankytojai, iš jų 29898 vaikai.
- ✚ Sudarytos labai geros sąlygos darbuotojams kelti kvalifikaciją, ugdyti profesionalumą. Ataskaitiniais metais kvalifikaciją kėlė 43 bibliotekos darbuotojai.
- ✚ SVB suorganizuoti 1027 renginiai, iš jų 518 dokumentų parodų. Biblioteka sėkmingai bendradarbiavo su savivaldybės įstaigomis, organizacijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis.
- ✚ Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir filialai puikiai pasirodė tradicinėje respublikinėje skaitymo skatinimo akcijoje „Skaitymo iššūkis“. Alytaus rajono SVB komanda užėmė antrą vietą tarp Vilniaus regiono komandų.
- ✚ Visos sistemos bibliotekos modernizuotos ir kompiuterizuotos, lankytojams sudarytos sąlygos naudotis informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis, gyventojai nuolat skatinami išmokti ir naudotis skaitmeninėmis paslaugomis, teikiamos konsultacijos.
- ✚ 2023 m. buvo atnaujintas Radžiūnų filialas.
- ✚ 2023 m. stiprindama bendradarbiavimą su kitomis įstaigomis, dirbdama su partneriais projektuose, vykdydama įvairias kūrybines ir literatūrines programas bei veiklas, biblioteka prisidėjo prie įvairių vartotojų grupių skaitymo motyvacijos didinimo, augo pasitikėjimas biblioteka.
- ✚ Patvirtinti nauji bibliotekos veiklos nuostatai, pagal kuriuos biblioteka įgijo teisę teikti edukacijas Kultūros pasui gauti. Jau šiais metais biblioteka pasiūlė naują paslaugą – Kultūros paso užsiėmimą „Lietuvių kalba seniau ir dabar. Kaip keičiasi mūsų žodžiai?“.
- ✚ Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka džiaugiasi ir didžiuojasi tapusi Jaunimo reikalų agentūros akredituota savanorius priimančia organizacija. Akreditacija galios trejus metus ir biblioteka tiki, kad per šį laikotarpį savanorystės programą išbandys daug jaunų, entuziastingų ir kryptingai savo tikslų siekiančių Alytaus rajono žmonių.

1. Tikslai

Ateinančiais metais pagrindinis dėmesys bus skiriamas SVB filialų infrastruktūros gerinimui, naujų informacinių technologijų sklaidos užtikrinimui ir teikiamų paslaugų įvairovei.

Bus efektyviau naudojami pagal Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos projektą „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis atnaujinta vieša interneto prieiga“ gauti inžineriniai, kūrybiniai, eksperimentiniai ir programavimo paketai, kuriamos naujos edukacinės programos, ypatingą dėmesį skiriant vaikų ir jaunimo edukacijai.

Ieškosime galimybių papildomam finansavimui gauti, dalyvaudami įvairiose programose ir projektuose, plėsimė tarpinstitucinius bendradarbiavimo ir partnerystės ryšius. SVB darbuotojai rengs paraiškas ir kitą projektinę dokumentaciją teiks įvairių programų finansavimui gauti. Tikimės, kad dalyvavimas projektinėje veikloje suteiks galimybių išplėsti teikiamų paslaugų spektrą, kurios padėtų sumažinti kaimo bibliotekų vartotojų informacinę, kultūrinę atskirtį. Bus siekiama plėtoti bibliotekų paslaugas, skatinančias inovacijų plėtrą, gerosios patirties ir naujovių sklaidą.

Parengė:

Jūratė Šalaševičienė ir Inga Petraškienė

Bibliotekininkystės ir fondų organizavimo skyrius

Tel.: (8 315) 52 204

El. p. vadyba@alytus.rvb.lt

